

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"Radi bi odprli domovino za vse tiste, ki jo imajo radi. Zato ne govorimo več o razrednem sovražniku, o narodnih izdajalcih, niti o sovražni emigraciji..."

Prof. Lojze Peterle
Predsednik vlade RS

LETNIK XLI

JUNIJ 1990

ŠT. 6 No. 6

SPOMINSKA PROSLAVA VETRINJSKIM ŽRTVAM

V soboto, 26. maja 1990, je bila v vetrinjski cerkvi sv. maša in po sv. maši na samostanskem dvorišču spominska proslava za vetrinjskimi žrtvami.

Pri obeh so sodelovali najvišji slovenski svetni in cerkveni predstavniki: predsednik vlade Republike Slovenije, prof. Lojze Peterle, pomožni ljubljanski škof, Jože Kvas, škofijski kancler Mihael Krištof.

Sv. mašo je daroval č.g. Vinko Zaletel, ki je pridigal o krivdi in odpustitvi: "Kajn, kje je tvoj brat?"

Pri proslavi so govorili o spravi; dr. France Verbinc, ki je preživel vetrinjsko tragedijo, je priklical v spomin besede pokojnega Božidarja Bajuka: "Vstopim v cerkev. Bog se usmili. V stranski ladji sami kupi utelešene žalosti, matere izdanih sinov." In vsem vetrinjskim žrtvam, ubitim in preživelim, postavimo spomenik, ne iz kamnja, temveč živo spominsko ustanovo, vredno politične in narodne pomladi 1990."

Ivana Tekavec iz Argentine je govorila v imenu tistih, ki "imajo zasuta usta in negibne roke... nova vlada lahko najde zavezni-

ke tudi v nas, mladini slovenske emigracije!"

Dr. Milan Klep, advokat in bivši partizan, je govoril v imenu bivših partizanskih borcev. Že dolga leta se trudi za narodno spravo in v ta namen so v Ljubljani, na Žalah vsadili lipo sprave. Svoj govor je končal z besedami vrednimi dostojanske spominske slovesnosti: "Naj krivim Bog odpusti! Mojim bojnim nasprotnikom, ki že zdavnaj niso več moji nasprotniki, temveč bratje in sestre slovenskim domobrancem in vsem drugim, ki so padli za domovino, častni pozdrav: SLAVA JIM!"

Prof. Peterle je pa ob zaključku dejal: "Pri nobenem, ki so mi pravili grozljive vojne dogodke, nisem čutil želje po maščevanju. Zato ima narod neko moralno osnovo na kateri lahko gradi naprej. Program slovenske vlade ima za osnovo vseh drugih programov program sprave. SLOVENSKA VLADA BO STORILA VSE ZA DOSTOJANSTVO MRTVIH, KOT TUDI ZA SOŽITJE ŽIVIH. RADI BI ODPRLI DOMOVINO ZA VSE TISTE, KI JO IMAJO RADI. ZATO NE GOVORIMO VEČ O RAZREDNEM SOVRAŽNIKU, O NARODNIH IZDAJALCIH, NITI O SOVRAŽNI EMIGRACIJI..."

NARODNA SUVERENOST

Zadnje čase se začnemo bolj in bolj zavedati, da se razmere razvijajo v dveh smereh, ki smo jih doslej pojmovali kot nasprotni. Tako so na eni strani očitni premiki v smeri globalizacije; svet postaja bolj in bolj izpostavljen istim novicam in zabavi, istim prometnim sredstvom, enaki hrani; svet postaja bolj in bolj enotno tržišče; poedine države se organizirajo v širše bloke, angleščina se bolj in bolj uveljavlja kot jezik gospodarstva in diplomacije, itd. Na drugi strani pa vidimo, da se pojavljajo na svetovni pozornosti nove etične skupine, o katerih nismo doslej veliko videli ali slišali, in zahtevajo pravico do svoje priznane in spoštovane identitete, FM-radio, televizija in računalniki omogočajo gojitev krajevnih posebnosti, vsakovrstne manjšine zahtevajo priznanje posebnih pravic, itd. Tudi mnogi že razviti narodi, ki pa so prisiljeni živeti v državnih tvorbah, ki jim ne dovoljujejo svobodnega narodnega življenja, postavljajo vedno bolj glasno svoje zahteve po lastni državnosti kot se to dogaja v Sovjetiji, pa tudi drugod.

Ker smo še v veliki meri pod vplivom pretekle kulture, ki je poudarjala premočrtnost in nespravljivost takih nasprotij, doživljamo težave ne samo v praktični rešitvi in izravnanju takih nasprotij, marveč celo v njih umskem dojetju. Kar ne gre nam v glavo, da je bolj ali manj zadovoljivo izravnanje sploh možno.

Nekaj podobnega se dogaja z vprašanjem suverenosti. Vprašanje suverenosti se je pojavilo, ko se je zrušila organska zamisel srednjeveške družbe in se je razvila sodobna politična država. Pod vplivom filozofije individualizma je zahtevala politično organizirana družba = država popolno neodvisnost

in se je razglasila za edini vir prava v svojih mejah. Ta teoretična fikcija se še vedno vzdržuje - tudi Organizacija zedinjenih narodov (UNO) je zveza suverenih držav, ki odklanjajo celo sprejete dogovore kot nedovoljeno vmešavanje v svoje notranje razmere, kadar jim kak tak dogovor n. pr. helsinška pogodba o človeških pravicah ne ugaja. Pa tudi sicer so bile države vedno navezane druga na drugo in so morale sklepati razne medsebojne pogodbe in dogovore, ki so omejevale njihovo suverenost.

Razvoji zadnjega časa napravljajo to medsebojno navezanost še bolj očitno. Resnično narodno gospodarstvo komaj še kje obstoja, če je le količjak razvito. Celo velike in gospodarsko močne države se vežejo v večje gospodarske in deloma celo politične bloke. Onesnaženje okolja in atmosfere ne pozna državnih in niti ne celinskih mej, enako ne razne nalezljive bolezni kot AIDS. Enako ni mogoče omejiti nevarnosti jedrne in kemične vojske na dve bojujoči se državi. Pri reševanju teh in podobnih problemov, od katerih rešitve zavisi usoda človeštva, je sklicevanje na suverenost poedinih držav samo ovira pri iskanju možnih rešitev.

Zanimivo je, da se nakazuje rešitev iz te slepe ulice v ideji, ki jo je začela poudarjati katoliška Cerkev, ko je z drugim Vatikanskim zborom priznala, da mora spremeniti svojo metodo oznanjanja evangelija raznim kulturam. Doslej je namreč (vsaj po Tridentinskem koncilu) oznanjala evangelij v zapadnoevropski kulturni obliki in dovoljevala drugim kulturam samo nepomembne koncesije. Pavel VI. je rekel v nagovoru kardinalom (22. junija 1973): "Razmere v družbi, v kateri živimo, nas zato vse obvezujejo, da revidiramo metode, da iščemo in

preučujemo vsako sredstvo, kako prinesiti krščansko poslanico sodobnemu človeku". Janez Pavel II. je naglasil v nagovoru poljskim škofom na Jasni Gori (5. junija 1979): "Kultura je prva in temeljna razvidnost identitete naroda". V nagovoru tretjemu letnemu zborovanju pontifikalnega sveta za kulturo (15. jan. 1985) je izjavil, da "se grajenje Kraljestva ne more izogniti sposojanju elementov človeške kulture ali kultur". V nagovoru zasedanju UNESCO (v Parizu 2. junija 1980) pa je povedal med drugim: "Narod je dejansko veliko občestvo ljudi, ki jih vežejo razne vezi, predvsem pa prav kultura. Narod obstoja 'po' kulturi in 'za' kulturo... Temeljna suverenost družbe se javlja v narodni kulturi." Delegate je pozval: "Z vsemi sredstvi, ki so vam na razpolago, čuvajte to temeljno suverenost, ki jo ima vsak narod po svoji lastni kulturi". Obenem je navedel zgled poljskega naroda, ki je ohranil svojo identiteto in svojo narodno suverenost skozi vse politične delitve zgolj s svojo kulturo.

Prenos težišča pojma suverenosti iz politične arene na kulturno nakazuje pot, ki ima več izgledov do rešitve zapletenih družbenih problemov, ki smo jim izpostavljeni. Na eni strani bo omogočeno snovanje širših zvez, ki jih vsiljujejo gospodarski in politični oziri, na drugi pa bo kulturna avtonomija dovolila poedinim narodom, da bodo mogli razviti ves svoj kulturni potencial ne samo v svojo korist, ampak tudi v dobrobit vsega človeštva. V smislu tega razvoja je bila dokaj smiselna, in kot je razvidno iz dokumentov katoliške Cerkve, tudi skladna z vsaj z njeno deklarirano politiko, pobuda sodelavcev revije 2000, naj se ustanovi samostojna slovenska cerkev.

Rudolf Čučejš

DVANAJST KONKRETNIH POBUD SLOVENSKE ZAPOVEDI

sprijazniti z nekašno obliko tako imenovane konfederacije v Jugoslaviji, je pričakovati - in ves razvoj danes nas o tem prepričuje - in takšni so tudi izgledi, da tudi konfederativna Jugoslavija nima močne osnove za trajen obstoj, vsaj ne v mejah današnje federativne Jugoslavije.

Vzporedno z razvojem v Jugoslaviji, kjer Slovenci, zlasti mladina, brez pomislekov in morda celo brez strahu govorijo o slovenski samostojnosti, postajajo zadeve baltskih narodov po odcepitvi od Sovjetske zveze vedno bolj odločne in sam predsednik Sovjetske zveze - kljub trenutnim različnim dalje na str. 2

Pred nedavnim je dr. R. Susel v zelo tehtnem članku, ki ga je objavila Ameriška Domovina, zapisal, da se še nobena izmed slovenskih političnih strank ni formalno in uradno izrekla za popolno samostojno Slovenijo; je pa tudi pribil, da ne bo dolgo, ko se bo zelo verjetno večina Slovencev izrekla za takšno državno obliko. Če se na danaj slovenske politične stranke še skušajo

Owned and published monthly by Slovenian National Federation of Canada.
Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
646 Euclid Ave., Toronto ON M6G 1T5
Editorial Board
Urejevalni odbor Slovenske Države
Zastopniki konzorcija SD:
Marin Dub
Calle 105, No. 4311
Villa Ballerster, Argentina
Ludvik Jamnik
79 Watson Ave.
Toronto, ON M6S 4E2 Canada

FAX: 416-767-8999

Letna naročnina znaša: Za Kanado in ZDA 15 dol., za Argentine in Brazilijo po dogovoru. Anglija, Avstralija, Avstralija, Francija in druge države 12 dol. US. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati s celotni s mišljenjem uredništva in izdajatelja

DVANAJST

nadaljevanje s str. 1

grožnjam in vojaškim ustrahovanjem – računa s tem neizogibnim zaključkom. Mnogi so že dolgo primerjali – tako tudi dr. Susel – položaj v Sovjetski zvezi in Jugoslaviji; in tudi v luči te primerjave je odcepitev Slovenije od Jugoslavije neizogibna. Prav je zato, da so v pripravi ustrezni načrti za to možnost in razveseljivo je dejstvo, da tudi načrti za samostojno Slovenijo ali pa Slovenijo s čim višjo stopnjo samostojnosti postajajo predmet resnega razmisljanja in stvarnih političnih oprijemov.

Dvoje je smeri, ki jih bo nova stvarnost morala upoštevati: najprej prehod iz komunistične diktature, četudi danes nekoliko manj zaostrene, v demokracijo, ki se ne bo več cinično imenovala ljudska demokracija, in nato prehod iz brezpravne ali skoraj brezpravne tako imenovane Socialistične Republike Slovenije v Slovenijo, ki bo imela oblast suverene države. Verjetno bo težko, če sploh mogoče, da bi vsi, ki o tem mislijo in bodo o tem odločali, bili enotnega mnenja; zlasti bodo mnenja različna, kaj je prvenstveno in terja takojšnjih ali pa hitrejših odločitev. Več soglasja bo le v tem, kaj je bistveno in kaj je v Sloveniji potrebno spremeniti, danes in še veliko bolj v luči neizogibne osamosvojitve.

V "Demokraciji" 6. februarja je Slovenska demokratska zveza objavila "12 konkretnih pobud" za razpravo in sprejem na prvem delovnem zasedanju novo izvoljene skupščine SR Slovenije. Ni potrebno, niti ni mogoče, da bi mi vsi in vsakdo izmed nas pripisal enako važnost in sprejel njihovo zamisel o zaporedju posameznih zahtev. Vsekakor pa so zahteve, ki jih predvideva Slovenska demokratska zveza nujne; je pa, seveda, še marsikaj, kar bi moralo slediti tem osnovnim zahtevam.

Slovenska demokratska zveza, v kolikor je "12 konkretnih pobud" njen program, hoče preurediti slovensko družbo, spremeniti sedanji politični ustroj izpod komunistične diktature in ga preusmeriti ter ustavno spremeniti v demokracijo. To je brez dvoma pogoj za vsako izboljšanje položaja in hkrati zagotovilo, da se bo slovenski narod lahko razvijal ter tako znova prilagodil Evropi, kamor zgodovinsko in geografsko spada. Komunistična partija ni uspela spremeniti značaj slovenskega naroda. Ni uspela, ko si je nadela kot eno glavnih nalog, zadržati vernost slovenskega človeka in ga oddaljiti ter popolnoma odtujiti od krščanskih vrednot. Slovenski človek se vedoma in vestno vse bolj vrača v svojo krščansko preteklost in si daje uteho v svojih izročilih, ki so krščanska. Tako spet poznamo Miklavža in Božič in romanja, žegnanja ter odločnost obnavljati znamenja in cerkve ter graditi nove. Na srečo je v svojih nakanah partija doživela polom. Da se vsak podoben poskus v bodoče prepreči in onemogoči, mora biti zaščitena verska svoboda in svoboda vesti. Zaščitena ne le v besedilu ustave, marveč še bolj v rednem vsakdanjem življenju. Tako bi morala biti najprej odpravljena politična policija, kar naj bi bila prva in poglobljena zahteva "12

konkretnih pobud". Dokler bo delovala politična policija, bo vse drugo oteženo ali onemogočeno; bo, kot je nedavno pisala "Družina", kljub spremembam in delni politični znosnosti, ostalo pri starem, ko partija preko politične policije izvaja samovoljno vso oblast.

V "Slovenski Državi" smo zapisali, da je "Majniška deklaracija 89" pravi mejni v slovenski zgodovini. Gotovo. Čeprav "Majniška deklaracija 89" ne izključuje v svojem programu politične povezanosti z južno-slovanskimi narodi, je le takšna povezanost drugotna alternativa. Tako kot "Majniška deklaracija 89" je tudi "12 konkretnih pobud" mejnik v sodobni slovenski zgodovini, ki naj dokončno iztrebi komunistično diktaturo in monopolno oblast, ker postavlja zdrave temelje slovenski demokraciji. V kolikor pa je "12 konkretnih pobud" tudi politični program Slovenske demokratske zveze, pomenijo v eni točki korak nazaj. Na to je opozoril Pavel Gantar že meseca januarja (Mladina 24. januar). In če naj bodo te točke tudi volilni program, je pa v isti številki Mladine Slavoj Žižek lakonsko poudaril: "Naštetje eno samo politično organizacijo v Sloveniji, ki v svojem programu nima teh dveh postavk, namreč večstrankarski pluralizem in suverena Slovenija v Konfederativni Jugoslaviji." Konfederacije ni povsem odklanjati, ker bi predstavljala velik korak naprej v primeru z današnjim stanjem v federativno-centralistični Jugoslaviji. Konfederacijo si je pa težko predstavljati, če posamezne republike, in v prvi vrsti Slovenija, hočejo suverenost in nočejo, da bi jim bila suverenost kakorkoli okrnjena. Naš končni cilj pa mora biti in ostati: samostojna Zedinjena Slovenija kot suverena država slovenskega naroda (Zebot).

Z uzakonitvijo "12 konkretnih pobud" bo popravljena marsikatera krivica, ki jih je zagrešila partija nad našimi ljudmi in odstranjene številne zablode in nesmiselnosti, ki jih je vsiljeval in vsilil komunistični sistem v Sloveniji. Prislunhiti pa bo tudi treba številnim glasovom, ki že kličejo posamezne krivice na odgovor. Odgovor, ki ne bo lahak.

C. M.

Prva zmaga demokracije

"Prva zmaga demokracije" – tako je hrvaški katoliški tednik Glas koncila naslovil svoje poročilo o parlamentarnih volitvah na Hrvaškem, ki so potekale v nedeljo, 22. aprila. To so bile prve večstrankarske volitve po vojni.

SLOVENSKI PARLAMENTARCI

Pred dobrimi petimi leti smo v Torontu ustanovili "Klub slovenskih parlamentarcev". Namen kluba je bil: "Organizirati med Slovenci, zlasti med mlajšimi izobraženci, tečaj o parlamentarnem demokratskem poslovanju v društvih in organizacijah in širiti potrebo po študiju in rabi demokratske parlamentarne procedure v slovenskih organizacijah, po načelih kanadske demokracije".

Kljub skepticizmu te potrebe s strani nekaterih, je tečaj zelo dobro uspel. Kakih 30-40 udeležencev (v glavnem univerzitetnih študentov in diplomirancev), je pri večmesečnem tečaju vstrajalo do konca, in se seznanjalo s to vedo po takozv. "Robert's Rules of Order", teksta, ki je dosegel nešteto izdaj, več milijonsko naklado in ki ga uporablja na tisoče in tisoče organizacij v USA, in Kanadi in se opira na pravila Spodnje zbornice Kongresa Združenih držav.

Na žalost je prvo navdušenje po tečaju ohladilo, tako da imamo trenutno sicer še živ, vendar hibernantni klub, kar je velika škoda! Morda bi kazalo organizirati ponovni tečaj in na njega povabiti ljudi iz vseh slojev, ker dogodki v društvenem življenju Slovencev kažejo, da je potreba po razumevanju še vedno navzoča.

Slovenci se radi ponašamo, da smo kulturni in civilizirani narod, kar

DEMOKRACIJA

6. febr. 1990

12 konkretnih pobud

ki jih bodo izvoljeni delegati Slovenske demokratske zveze sprožili na PRVEM DELOVNEM ZASEDANJU Skupščine SR Slovenije

Poleg številnih drugih predlogov in pobud, ki izhajajo iz programa Slovenske demokratske zveze na ustavnem, političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem in ekološkem področju in ki zahtevajo obsežnejše aktivnosti in strokovne priprave, bodo delegati SDZ že na PRVEM DELOVNEM ZASEDANJU skupščine SR Slovenije predlagali tudi takojšen sprejem 12 ukrepov, ki ne zahtevajo posebnih priprav in obsežnejših utemeljitev, ker so sami po sebi logična sredstva za odpravo posledic 45-letne enopartijske uzurpacije oblasti in ideološkega nasilja nad slovenskim narodom, oziroma, ker so nujno potrebni za zagotovitev suverenosti slovenske države in materialnega blagostanja njenih prebivalcev.

Skupščini bodo dali: ustrezne, ustavne, zakonske, in upravne, pobude, da zagotovi naslednje:

1. Uvede se postopek za sprejem nove slovenske ustave ter za ustavnopravno preureditev Jugoslavije v konfederacijo. Ustava se sprejme z referendumom.

Takoj pa se spremeni obstoječa ustava, tako da se iz naziva Socialistična republika Slovenija črta beseda SOCIALISTIČNA ter da se iz slovenske zastave in grba odstrani zvezda, kot ideološki simbol. Predhodni referendum za te spremembe niti ni potreben.

2. Odpravijo se predpisi, ki določajo na javnih mestih poleg državne zastave izobešati tudi partijsko zastavo "Zvezde komunistov".

3. Slovenija takoj preneha nakazovati sredstva v zvezni sklad za nerazvite. Ta sredstva se uporabijo za oživitve slovenskega gospodarstva, za uresničitev socialnih programov (točka 5.) in za pomoč nerazvitim območjem v Sloveniji. Morebitna pomoč nerazvitim v Jugoslaviji mora biti prostovoljna, neposredna in vezana na konkretne razvojne programe.

4. Sprejme se zakon o posebnem varstvu mater in otrok. V ta zakon bodo vključeni naslednji predlogi: podaljšanje porodniških dopustov, zagotovitev možnosti za to, da so lahko matere s predšolskimi otroki zaposlene s polovičnim delovnim časom, višji otroški dodatki in progresivno zviševanje otroških dodatkov za družine z večjim številom otrok, posebna pomoč za matere samohranilke, enakovredni otroški dodatki za kmečke matere itd.

5. Sprejmejo se takšne spremembe kazenske materialne in procesne zakonodaje, da bo omogočena revizija vseh političnih procesov, vključno z ljubljanskim procesom »proti četverici«. Vsi politični zaporniki se takoj izpustijo iz zaporov.

6. Izvede se celovita in neodvisna preiskava vseh poveljnih pobojev in montiranih procesov. Vse žrtve je potrebno moralno rehabilitirati, preživelim pa tudi izplačati pravično odškodnino.

7. Takoj je treba odpraviti vsa prepovedana območja v Sloveniji (predvsem Kočevski Rog), množična grobišča pa ustrezno urediti in označiti.

8. Takoj se odpravi politična policija, to je sedanja državna varnost. Strokovni in drugi javnosti se takoj odprejo vsi arhivi, hkrati pa se poskrbi za njihovo učinkovito zaščito.

9. Imenuje se posebna strokovna komisija za pregled šolskih učbenikov, ki naj iz njih izloči vse preživelo ideološko navlako in zgodovinske neresnice.

10. Izvede se popis premoženja dosedanjih družbenopolitičnih organizacij.

Premoženje, ki je bilo pridobljeno samovoljno in neupravičeno, je potrebno podržaviti in dati v uporabo vsem političnim organizacijam v sorazmerju dobljenih glasov na volitvah.

11. Vsem Slovincem v tujini je treba takoj omogočiti nemoten povratek v domovino, brez kakršnihkoli pogojev in s tem tudi omogočiti, da se bo Slovenski svetovni kongres lahko odvijal v Ljubljani.

12. Takoj se preneha plačevati dodatni 3% davek za vojsko. Vojaški obvezniki iz Slovenije se odslej pošiljajo na služenje vojaškega roka le v Slovenijo.

V kolikor bodo pred tem enake pobude podali delegati drugih političnih organizacij, jih bodo delegati Slovenske demokratske zveze podprli.

Slovenska demokratska zveza poziva volilce, da ji zaupajo in s svojimi glasovi omogočijo čimveč izvoljenih delegatov, ki bodo poskrbeli, da bodo navedene pobude tudi uresničene.

SDZ je prepričana, da bodo tudi druge politične organizacije, združene v DEMOS – združeno opozicijo, v nivo slovensko skupščino dobile veliko delegatov, ki bodo takšne pobude podprli in omogočili potrebno večino za njihovo izglasovanje.

Slovenska demokratska zveza volikem tudi izjavlja, da bodo vsi njeni izvoljeni delegati v zvezni zbor pri nastopanju v skupščini v Beogradu dosledno uporabljali slovenski jezik.

Slovenska demokratska zveza

smo. A ko pride do vprašanja demokratskega procesa v našem sožitju, se imamo od drugih resnično demokratskih narodov marsikaj naučiti. Zakaj je tako? Še kot otrok se spominjam kako so naši starejši bratje in sestre s kompetenco vodili sestanke in občne zbornice raznih društev, (Orla, Prosvetnih društev, združnih društev itd). Bili so v tem poslovanju šolani na raznih tečajih v Ljubljani in na podeželju. J.E. Krek je pri organiziranju zadrug in drugih društev nosil levji delež.

Po državnem razpustu teh društev (po 6. januarskih ustavi iz leta 1929) je to življenje zamrlo tako močno, da ga tudi delno popuščanje tik pred vojno ni moglo več spraviti na prejšnji nivo. 45-letno komunistično samovladje je to stanje še desetkrat potenciralo. Rezultat tega represivnega političnega stanja je bil, da imamo danes v slovenskih društvih cele generacije analfabetov v pogledu pravilnega organizacijskega poslovanja. Istočasno pa smo razvili neko netoleranco do različnosti mnenja, čeprav je ravno ta potrebna za izkristaliziranje problemov. Če kdo samo dvigne roko za besedo in želi kaj vprašati ali dati nasvet, se ga že smatra za "trouble-makerja", "smart-aleca" ali celo saboterja. To, da ima morda kaj pametnega za pripomniti, se čisto spregleda. Taka metoda poslovanja vodi v manjše in večje katastrofe. **dalje na str. 3**

Slovenski parlamentarci

nadaljevanje s str. 2

pulacijo kjer navdušeni analfabeti postanejo žrtve manipulantov. Takšna mentaliteta ne doprinaša ničesar k mirnemu sožitju med Slovenci. Prej kot jo odpravimo, bolje bo!

Kot primer takega nepotrebnega nesoglasja naj navedem dogodek na "Občnem zboru Kanadsko-slovenskega kongresa" ki se je vršil v Torontu, v domu Lipa, dne 25. maja t.l. Ko je lepo in v skladu s demokraskimi pravili bil izveden prvi del sestanka: izvolitev pro temp. predsednika in tajnika, je predsednik preskočil zahtevano točko predložitve Konstitucije (Ustave) te nove organizacije občnemu zboru v debato, dodatke, pripombe, spremembe in končno v odobrenje in hitel proti volitvam. Neki udeleženec je takrat opozoril predsednika, da je po Robert's Rule sedaj treba predložiti Ustavo, kar je po obotavljanju a končno avtoritativno predsednik odklonil, s komentarjem, da za kaj takega nimamo nocoj časa, ker "bi bili tako tukaj celo noč" "konstitucijo

da bodo pozneje pregledali člani posebnega odbora. Tudi ponovno opozorilo, da bo na ta način nadaljni del "občnega zbora" neveljaven je naletel na posmeh in na rahel namig iz publike, naj tisti, ki se ne strinjajo z odločitvijo "Večine" (takrat se še ni nič vedelo, kje je večina) dvorano zapustijo. Predlagatelj, ki je bona fide opozoril na napako je tudi to pot dobil občutek, da ga neinformirani in nepoučeni udeleženci smatrajo za nadležnega nebodigatreba ali celo za "ideologa", čeprav je šlo le za pravilno proceduro sestanka. Ironija incidenta je v tem, da je ob koncu sestanka piscu prišla v roke kopija "Pravilnika kot dopolnilo k predlagani KONSTITUCIJI KSK za prvi občni zbor", ki v drugem stavku pravi: "PRAVILNIK IN KONSTITUCIJA MORATA BITI SPREJETA Z NAVADNO VEČINO GLASOV PRISOTNIH NA USTANOVNEM OBČNEM ZBORU."!!!

Torej ni šlo za nepoznanje pravil. Organizatorji so morali imeti za tako obnašanje drugi razlog. Sedaj imajo pa organizacijo brez ustave, - avtomobil brez motorja!

Odločitev, naj se Ustava ne predloži občnemu zboru je pa rodila rezultat, ki ga organizatorji verjetno niso želeli in tudi ne predvidevali; sestanka se je udeležilo večje število oseb, ki so prišle na sestanek iskat informacij o novem društvu, o katerem so slišali že mnogo različnih označb. Najbolje, tako so menili, bomo videli kaj je ta organizacija, če bomo brali in poslušali debato o KONSTITUCIJI te nove organizacije. Na podlagi teh informacij bi se potem eventuelno odločili za vstop v to organizacijo, plačali člana-rino, dobili volilnice in z njimi aktivno in pasivno volilno pravico. Vse to jim je bilo odvzeto; hote ali nehote so bili diskriminirani; to pa ni kanadska demokracija! Mučno pri celem procesu je bilo dejstvo, da je bilo na občni zbor povabljenih tudi nekaj gostov, novinarjev iz USA in pa vice-konzul s spremstvom z jugoslovanskega konzulata v Torontu. Kaj si bodo ti srbo-hrvaško govoreči predstavniki mislili o organizacijski kompetenci Slovencev!

A.K.

ZMAGA MRTVIH

V

MNOŽIČNIH SLOVENSКИH GROBIŠČIH - SVETIH GAJIH

PO 45-tih LETIH....

MAJ 1945 --- MAJ 1990

Slovenski narod se je v kritičnih medvojnih časih, med trojno sovražno okupacijo, pravilno odločil:

ODKLONIL JE KOMUNIZEM IN SE MU UPRL!

S to odločitvijo, ki je terjala ma tisoče nedolžnih medvojnih in povojnih žrtev, je branil ogrožene domove, težko pridobljeno in skrbno negovano imetje, življenja, slovenske narodne vrednote. Po 45-tih letih komunistične strahovlade se je izkazalo, da je slovenski narod prav ravnal.

Z aprilskimi, do neke mere svobodnimi volitvami, je slovenski narod ponovno OBSODIL KOMUNIZEM, DAL NEZAUPNICO KOMUNISTIČNIM OBLASTNIKOM in s tem pogumno začrtal pot lepši, pravičnejši slovenski bodočnosti!

DOMOVINA

"Domovina, ti si kakor zdravje!" je nekoč zapisal Ivan Cankar, ko se je bolan vrnil v domačo vas. Toda - kdo se je zmenil za njegova čustva? 'Napil se je, pa ga je zmagalo', se je morda kdo obregnil vanj. Polje, delo, dom, družina, živina, pot v cerkev - v tem je bila vsa slovenska zavest do prve vojne, kaj globlje ni segla. Naš človek je bil navajen biti tlačan, trmasto je ubogal in vtepali so mu v glavo, prepričevali ga, da je majhen in manj vreden.

Sele malo pred drugo svetovno vojno je začel dvigati glavo; nekaj pod vplivom šol in raznih kulturnih društev, še več iz spoznanja, da je bila kraljeva pest in krivica prav tako trda, kot je bila cesarjeva, samo pekla je bolj, ker je bila 'bratska'. Ko je prva Jugoslavija razpadla kot prsten vrč, je bila Slovenija skoro brez strela vržena v plen tujcu. Za Slovenijo se ni nihče zmenil. Morda je to še najbolj glasno spregovorilo, da smo Slovenci nekaj posebnega, da smo narod, ki mora sam misliti nase in si sam krojiti usodo. Ko je bil narod na kolenih, z obrazom na tleh, - morda pa prav zato, ker človek zna ceniti svobodo, ko jo izgubi - se je zavedel, da tako ni mogoče živeti, ampak se je treba zavrati in zahtevati pravice, ki mu gredo. Po tujcu razdejano in uničeno domovino je mladi rod vsrkal vase in jo skril v svoja srca.

Tedaj pa so vstali krivi preroki, ki so izkoristili Cankarjevo misel in jo pripeli na prapor svojih brigad, ki so se borile proti narodu, samo za zmago svetovne revolucije. S parolami kot "Smrt fašizmu - svobodo narodu!" so bili popisani plotovi in hiše. Obenem pa so se v tej igri komunisti družili s

fašisti ter pripravljali uničenje naroda in njegovega imetja. Do poletja 1942. leta, torej v manj kot pol leta, je bilo v znamenju te 'osvobodilne fronte' uničenih skoro dva tisoč najbolj zavednih Slovencev.

Narod je spoznal prevaro. Bil je prisiljen braniti svoj dom in družino. Čeprav zvezanih rok, je izkopal prve puške, stopil na okope svojih vasi in se uprl. Težka je bila odločitev, toda poštemu slovenskemu fantu komunisti niso pustili izbire. Vedeli so in se postavili v bran za golo življenje. V tisočih so prihajali, zapuščali so svoje domove in družine in bili pripravljani žrtvovati vse za rešitev domovine. To je bila resnična slovenska narodna vojska, kakršne slovenski narod še ni imel in je najbrž ne bo imel nikoli več. Zbrala jih je stiska, prevara, oni pa so pokazali svojo narodno zavest in bili pripravljani za narod dati tudi življenje.

Okupator je dobro vedel, kdo mu je nevaren, zato se je temu primerno obnašal: vaškim stražam in domobrancem je dovolil obstoj, po drugi strani pa je partizane zalagal z vagoni orožja in vojaške opreme.

Tudi komunisti so vedeli, s kom imajo opravka. Zato so septembra 1943 od italijanskega okupatorja zahtevali, da jim izroči razorožene vaše stražarje, v zahvalo pa so mu obljubljali prost odhod v Italijo. Vaški stražarji so zvedeli za kupčijo in so naredili izpad iz pasti. Ob koncu vojne so partizani poskušali doseči podoben načrt za domobrance z Nemci, toda ti se z banditi niso hoteli pogajati. Prišli so na vrsto Angleži, ki so nepremagano slovensko domobrantsko vojsko najprej sprejeli v svoje 'varstvo', potem pa jo z zvižaco predali partizanom. Če smemo kaj verjeti M. Djilasu, komunistično vodstvo samo tega ni moglo verjeti, ker kaj takega ni pričakovalo. Iskati resnico o tej izjavi je spričo dejstva, da so v nekaj tednih skoraj vse brez sodbe pobili, je potrata časa. On opravičuje partijo, zapad pa mu navdušeno kima.

Tedaj se je nad Slovenijo stemnilo nebo. Vasi so utihnile kot pred neurjem, po mestih je tulil val revolucije, doline so prečkali zaklenjeni vlaki, ki so resnično slovensko narodno vojsko vozili v smrt. Nekdanja nemška taborišča so se polnila s slovenskimi ljudmi, in tudi stražarji so bili Slovenci. V gorah je ugašal blesk snega in sonca, z njim je ugašala in legala v grob tudi zavest mladega rodu, ki je štiri leta sanjal o svobodni slovenski domovini. V tej temi razočaranja, v dneh, ko sonce ni vzšlo in ponoči ni bilo zvezd, še misel na smrt ni bila

strašna. Smrt je kosila svojo obilno žetev, fantje pa so samo mirno čakali, da pridejo na vrsto. Cesa drugega od komunistov ni nihče pričakoval. Slovenija je čez in čez postala grob, grob neizsanjane ljubezni in uničenih načrtov, grob neizpolnjenih upov in svetlih idej, katerih ni mogoče za vedno zasuti s prstjo. Komunisti so na ta veliki grob navalili kamenja, napolnili z vodo - Teharje - , narod pa prisilili k molku in bili tako prepričani, da so zgodovini zavezali oči in zamašili usta.

Petinštirideset let je molčala zgodovina, molčal je tudi narod, čeprav je vedel, da je bilo prelite preveč krvi za pozabo. Partija se ni nehala tresti pred svojimi žrtvami, obmetavala jih je vedno z novimi grehi izdajstva in zločinov, toda resnico ni bilo mogoče spraviti s sveta. Spomin na pomorjene je ostal nevidni vir moči, ki je tem bolj vžigal upanje na lepše dni, čim groznejša je bila noč.

Po petinštiridesetih letih se je spet vrnila pomlad, za trpeče v domovini, kakor tudi za nas, ki nas je usoda raznesla po svetu. Zgodilo se je, česar ni nihče pričakoval: Komunistične utopije je konec. Zgradba rdečega imperija se je zrušila tako rekoč čez noč. Razvoj meji na čudež. Seme, ki je bilo položeno v zemljo, je vzbrstelo in že prinaša prve sadove. Resnica prihaja na dan, komunisti poslušajo in molče.

TO JE ZMAGA MRTVIH, JE ZMAGA PRAVICE NAD KRIVICO, TO JE ZMAGA IDEJE, KATERE NI MOGOČE UNICITI Z MECEM!

Misel na domovino, ki je več kot štiri desetletja počivala v znanih in neznanih grobovih, je spet našla novo vsebino in pomen. Slovenske planine spet žare v novem ognju mladega jutra, naše vasi so spet odete s cvetjem upanja in pričakovanja. Domobranstvo ni nič več žaljivka za izkravalo generacijo našega naroda, ampak znamenje, ob katerem si še zadnji ostanki morilcev pišejo sodbo in izginjajo v pozabo. Domovina ni samo prazna beseda, misel nanjo je življenje in pesem premnogih src. Nad to pesmijo pa bede nepremagljivi domobrantski bataljoni, ki z žrtvenikov v Kočevskem Rogu, v Teharjih in po drugih krajih naše zemlje zvesto, nepremagljivo, branijo slovenski dom in rod.

S. P.

ODGOVOR NA "IZJAVO"

Ogorčeni nad 'izjavo', katero je 'skupina bivših slovenskih domobrancev' objavila v Demokraciji z dne 8. maja 1990 - preživeli slovenski domobranci, združeni v Taboru, čutimo dolžnost,

dalje na str. 4

ODGOVOR

nadaljevanje s str. 3

da na to pisanje podamo nekaj misli in skušamo popraviti zmedo, ki bi jo ta članek lahko povzročil med preprostimi ljudmi. Dato preprečimo, hočemo opozoriti na nekaj važnih okoliščin, ki narodu v domovini (in verjetno tudi mnogim izven nje) gotovo niso poznane:

1.- Ta 'skupina bivših domobrancev' ne predstavlja nikogar, zato je 'izjava' treba vzeti osebno, posebno še ker je v ostrem nasprotju s stališčem domobrantskih organizacij v emigraciji. To ni nikaka skupina, ampak iz raznih krajev Ontarija znešena šestorica posameznikov, ki z domobranstvom nima nobene zveze. Eden od teh niti ni bil domobranec, drugi pa so domobranstvo zavrgli že leta 1945 in se vseh 45 let niso niti toliko izpostavili, da bi o njih mogli z gotovostjo reči, kdo je res bil domobranec. Z eno izjemo, nihče od teh vsa leta ni sodeloval pri našem delu. Domobranstvo jim je bilo neko moralno breme, ki jih je težilo, ko so zahajali na predstave SIM-a in se vdano klanjali predstavnikom režima. Prosto so hodili na obiske v domovino, v zameno pa so med emigracijo do pred nekaj let razpihovali misel o pozabljenju, potem o spravi, zdaj pa o narodni pomiritvi, ki naj pripelje do sprave.

2.- NARODNA SPRAVA

Z gotovostjo lahko rečem, da smo preživeli domobranci idejo sprave pozdravili iskreno, ker je to pogoj za narodno preživetje. Takoj pa se je pokazalo, da nasprotna stran tega ni bila pripravljena sprejeti brezpogojno: sprava - da... toda domobranci

ostanejo izdajalci in zločinci, partizani pa narodni heroji. Se tisti ubogi lipi sprave na ljubljanskih Zalah niso pustili rasti v spomin na njihove žrtve.

Ali vse to ne zveni preveč po miru na grobovih?!

Vsaka iskrena sprava je vezana na gotove pogoje. Bistvo sprave je: priznanje krivde, obzaložanje zločina in poravnane škoda. Brez tega bistva sprave ni. To pa zahteva celega človeka, zato jih je toliko, ki tega ne zmorejo, ker so slabici. Lahko je bilo poklati 12.000 vrnjenih in razoroženih domobrancev, zdaj pa nimajo moči ta veliki zločin priznati.

Naši torontski rojaki, ki so svoje domobranstvo 45 let skrivali, so se v 'izjavi' posebno izkazali. Najprej so se kot kristjani (to zelo radi poudarjajo) spomnili pokojnega ljubljanskega nadškofa, dr. Pogačnika, ki je leta 1977 v imenu slovenske Cerkve javno prosil odpuščanja za vse krivice, ki so jih slovenski kristjani storili komurkoli. Upoštevati moramo, da je nadškof Pogačnik dal svojo izjavo v drugačnih razmerah, morda celo pod prisilo. Tega ne vemo. Da pa ne bo dvoma, kdo je, po mnenju te šestorice, povzročil te krivice, so besedo kristjani zamenjali z besedo domobranci.

To je IZDAJA DOMOBRANSKE IDEJE in PLJUNEK NA GROBOVE DOMOBRANCEV!

Sprava mora temeljiti na pravici, poštenju in medsebojnem spoštovanju. Spravo mora iskati tisti, ki je zločin ali krivico storil. To bi naši gospodje že morali vedeti, saj so od šestih podpisnikov 'izjave' kar trije doktorji. Tudi je že zadosti jasno dokazano, kdo je v našem slovenskem primeru zločinec, čeprav je zgodovino pisala v glavnem partija, narod pa je bil prisiljen molčati.

Za tiste izgubljene sinove, ki o komunistični revoluciji na Slovenskem še zdaj nimajo pojma, naj še enkrat ponovim: Do poletja 1942. leta, torej še preden je kdo prijel puško za obrambo, so komunistični partizani zverinsko pomorili okoli 2.000 najbolj zavednih Slovencev. Ko ni bil nihče več varen, se je narod uprl, da si obvaruje družine in domove. Ze po koncu vojne, ko so sovražnosti na bojiščih prenehale, so komunisti brez sodbe pomorili vse, za katere so vedeli, da ne bodo sprejeli zločinskega komunističnega sistema, ki je pozneje v 45 letih svojega obstoja (temu smo zdaj priča in to tudi sami priznavajo) narod pahnil v popolno duhovno, kulturno, gospodarsko in moralno propast.

Vse to je delo komunistov, zato so komunisti tudi krivi. Kdor ima težave priti do tako jasnega zaključka, temu ni pomoči.

Vi pa podpisujete izjavo, v kateri v imenu domobrancev prosite odpuščanja za vse krivice....in s tem zločine komunistične revolucije zvrčate na ramena domobrancev; od mednarodnih zločincev, ki so revolucijo začeli in končali, na poštene slovenske može in fante, ki so se uprli in narod branili, ker so ga hoteli ohraniti pri življenju. To je zares farizejstvo majniže vrste, ki smo ga doslej lahko našli samo pri komunistih. Za svoje ambiciozne namene poudarjate 'zrelost in pokončnost', v resnici pa iščete izkrivljenih poti in izbirate nemoralna sredstva. Se bolj žalostno je dejstvo, da to ni osamljen primer, ampak se podobno opaža tudi na drugih poljih javnega življenja med nami, pri Kongresu in drugod. Gorje narodu, če mu bodo taki 'značaji' krojili usodo!

Namesto da svojo verzijo 'sprave' prodajate v domovini in po svetu, se raje malo potrudite, da spet spravite vse tiste rojake, ki ste jih zadnja leta s svojimi zmedenimi pojmi me seboj sprli. Vse drugo je prazno mahanje po zraku obremenjenih ljudi, ki povsod iščete svojih osebnih koristi in vas bo čas odnesel na smetišče zgodovine, kakor zdaj piše sodbo partiji, kateri služite s svojimi spletkami.

Člani Tabora

SPOMINSKA MAŠA ZA POBITIMI DOMOBRANCI
BO V SOBOTO 2. JUNIJA OB 6 URI ZVEČER V
CERKVI BREZMADEŽNE NA BROWN'S LINE.

OBENEMTUDIVABIMONAZVEZNO SPOMINSKO
PROSLAVO V GENEVI PRI CLEVELANDU, KI BO V
SOBOTO IN NEDELJO, 9. in 10. JUNIJA 1990.

ZA SLOVENCE PO SVETU.

V Ljubljani je bilo ustanovljeno Katoliško središče Slovencev po svetu. Za voditelja je bil imenovan župnik Janez Rihar, začasne prostore pa bo središče imelo v kapiteljski hiši na Ciril Metodovem trgu 3.

Poleg tega urada imamo tudi v novi slovenski vladi ministerstvo za Slovence v svetu.

Če k tema dvema prištejemo se Vseslovenski svetovni kongres, bo za bivšo S.I.M. ostalo bore malo področja.

O njej je dr. Marko Kremžar, predsednik SLS v Argentini dejal sledeče:

"O Slovenski izseljenski matici nima pomena izgubljati časa. Treba jo bo čimprej razpustiti, kakor vse organizme ki so bili v službi komunistične prisile... Strinjamo se s predsednikom SKZ Ivanom Omanom, da je "ministerstvo za zdomstvo" primerno izhodišče za povezavo Slovencev v svetu med seboj in z domovino."

S tem gledanjem se strinja tudi Slovenska Država.

SLOVENSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA

646 Euclid Ave., Toronto M6G 2T5
Tel. 532-4746

747 Brown's Line, Toronto, Tel. 252-6527
John E. Krek's Slovenian Credit Union

OFFICE HOURS

MONDAY 10 a.m. - 4 p.m.
TUESDAY 10 a.m. - 8 p.m.
WEDNESDAY 10 a.m. - 4 p.m.
THURSDAY 10 a.m. - 8 p.m.
FRIDAY 10 a.m. - 8 p.m.
SATURDAY 10 a.m. - 1 p.m.

NEW TORONTO

TUESDAY 1 p.m. - 8 p.m.
THURSDAY 1 p.m. - 8 p.m.
FRIDAY 10 a.m. - 8 p.m.
SATURDAY 9 a.m. - 12 noon

BITI ČLAN

HRANILNICE —

JE V KORIST TEBI IN V
POMOČ PRIJATELJU!

UREDNIKU PIŠEJO:

"SLOVENSKA DRŽAVA" glasilo 'Slovenskega državnega gibanja', je doživela svoj triumf po tolikoletnem vztrajanju na tej misli, ki je sedaj v Sloveniji popolnoma prevladala. Čestitamo! Pogumno nadaljujte! Fortes fortuna adiuvat!

Župnijska hranilnica
in posojilnica "Slovenija"

Varni nudimo različne finančne usluge: Posojila za hišo, avtomobile, potovanja, študij itd. Vredni prihranki pa se obremenjujejo po najvišji možni stopnji.

Poslužite se naših
slovenske finančne ustanove!

URADNE URE

na Manning Ave., Toronto

Torek - sredo 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 10 a.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 531-3475

na 738 Brown's Line, Toronto

Torek - sredo 10 a.m. - 3 p.m.
Četrtek - petek 12 p.m. - 8 p.m.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 255-1742

v Hamiltonu pri sv. Gregoriju Velikem

Vsak petek od 4h do 8h zvečer.
Sobota 10 a.m. - 1 p.m.

Tel.: 531-3352

KRUH IN SOL

Vsa srbska javnost je bila razjarnjena zaradi odpovedi mitinga v Ljubljani, kamor so v organizaciji društva Božur s Kosova hoteli za 1. minuli december ponesti "kruh in sol". V Sloveniji pa da so jim to prijateljsko gesto zagrozili z zaporo meja, pendreki, če ne kar s puškinimi cevmi.

Resnici na ljubo je treba povedati, da so sprejemanje s "kruhom in soljo" že dolgo tega podtaknili Slovincem kot "staroslovensko" navado, in da so ob raznih sprejemih, kakor je pogosto poročala zlasti ljubljanska Družina, radi sprejemali na ta način.

Spoznanje, odkod ta "sol", pa še ni dovolj, saj se je že krepko vsidrala na vseh položajih v Sloveniji. Na več šolah so že srbski ravnatelji, predavatelji, zdravniki, bolniško osebje itd., ki seveda ne govorijo slovensko in niti nimajo namena, da bi kdaj govorili.

In tudi če govorijo, kakor na primer bosanski rojak Toporišič na čelu ljubljanske slavistike, delajo proti slovenstvu. Toporišič npr. z zmedo v slovenski slovnici, blokiranju izdaje slovenskega pravopisa, etimološkega slovarja, itd.

Ta "sol" ima pod nadzorstvom tudi mnoge slovenske ljudi, ki se ji podredajo, zaradi delavnega mesta ali kariere. Tako velike založbe, kakor Mladinska knjiga, ljubljansko televizijo itd. V te ustanove pridejo ljudje z juga brez natečajev, zlasti na rtv Ljubljana.

V Sloveniji so sprejeli ustavna dopolnila, uspeli odvrniti "prijateljski" miting, toda "sol" je ostala in ruši slovenske strukture naprej. Do kdaj še?

"Mladina" v Ljubljani je objavila poročilo o odkritju množičnih grobov v kraških jamah pod naslovom "Na sledi zločinov". V nekem drugem članku "Matica vabi emigracijo", piše: "Resorno razdelitev Slovencev po svetu, ki na institucionalni ravni velja še danes, so namreč resno ogrozile civilnodružbene pobude. Po tej 'delitvi dela' zamejce v Italiji in Avstriji ter zdomce oz. 'delavce na začasnem delu v tujini' pokriva komisija pri SZDL, za izseljenje pa skrbi Matica. Kar pri tem izpade, je t.i. slovenska politična emigracija (poudarek v izvirniku), sodi v izključno pristojnost službe državne varnosti ter drugih jugoslovanskih tajnih služb, ki sicer pokrivajo tudi prej omenjena resorja. Drastično rečeno: edina, ki je že vseskozi imela in še ima danes stike z vsemi deli slovenskega izseljenstva, je udba (poudarek v izvirniku).